

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Currículum del primer cicle de l'educació
infantil

23/06/2016

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Índex

Currículum del primer cicle de l'educació infantil	3
1 El primer cicle de l'educació infantil	3
2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle	3
3 L'observació, l'avaluació i la documentació pedagògica com a pràctica quotidiana	3
4 Els criteris d'intervenció: la programació de les activitats	4
5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu	4
6 Atenció a la diversitat	5
7 Normativa d'aplicació (currículum del primer cicle de l'educació infantil)	6

Currículum del primer cicle de l'educació infantil

1 El primer cicle de l'educació infantil

El primer cicle de l'educació infantil s'ajusta al que determina l'[article 56](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna, inclusiva i coeducadora, i atenent als criteris establerts a l'[article 78](#) de la Llei esmentada.

El [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, dels requisits dels centres de primer cicle de l'educació infantil, estableix el nombre i qualificació dels professionals que hi intervenen, el nombre màxim d'infants per grup, els requisits dels centres, el procediment de creació o d'autorització administrativa d'aquests centres, la participació de la comunitat escolar en el control i gestió del centre, així com la possibilitat de delegar determinades competències als ajuntaments.

El [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, estableix els principis bàsics que han de regir aquest cicle, n'explicita la finalitat i ofereix orientacions organitzatives i metodològiques. Els documents i els requisits formals que cal utilitzar en aquest cicle són els mateixos que els que s'estableixen per al segon cicle de l'educació infantil a l'[Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil.

La disposició addicional desena del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableix que el Departament d'Ensenyament adaptarà progressivament l'organització i el funcionament de les llars d'infants a l'exercici de l'autonomia pedagògica, d'organització i de gestió.

2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle

El document "[Orientacions per al desplegament del currículum 0-3](#)" té com a objectiu posar a l'abast del personal educador del primer cicle d'educació infantil elements que facilitin la seva tasca, consideracions per a la reflexió amb exemples i pautes d'actuació que són coherents amb la normativa vigent, per millorar l'educació dels infants. Al web de la XTEC, (secció Currículum i orientació > [Educació infantil](#)) hi ha recursos i materials sobre l'organització curricular d'aquest cicle.

3 L'observació, l'avaluació i la documentació pedagògica com a pràctica quotidiana

L'observació és l'eina fonamental per seguir els progressos dels infants. Té com a finalitat recollir informació sobre el seu desenvolupament i, a partir de l'anàlisi, prendre decisions educatives per verificar el grau d'assoliment dels objectius i facilitar

l'adaptació de l'ajut pedagògic a les característiques individuals de cada infant. L'observació també ha d'afavorir la regulació de les pràctiques educatives dels educadors per poder-les modificar quan no s'ajustin a les necessitats dels infants.

El document "[Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil 1r cicle](#)" explicita les característiques, finalitats i els processos que intervenen en l'avaluació d'aquest cicle.

L'equip educatiu estableix els aspectes rellevants de l'observació, els instruments de registre, la informació a les famílies i l'altra documentació pedagògica. El director o directora del centre ha de vetllar perquè s'informi per escrit, com a mínim una vegada l'any, els pares o tutors legals; així mateix, s'ha de garantir una entrevista individual a l'inici de l'escolarització, una altra al llarg del curs i una reunió col·lectiva anual.

4 Els criteris d'intervenció: la programació de les activitats

Partint dels trets que es recullen en el projecte educatiu i que han estat definits a partir de la reflexió que cada equip ha fet sobre com els infants aprenen i desenvolupen les capacitats, cada llar d'infants ha de decidir i planificar quins han de ser els criteris d'intervenció en els diferents àmbits.

Totes les situacions i vivències quotidianes a la llar d'infants poden ser educatives i han d'estar previstes i considerades com a tal. No hi ha d'haver diferència, sinó continuïtat educativa, entre els moments de les activitats de cura i atenció diàries, el joc espontani de l'infant i les activitats estructurades per part del personal educador. Les estones que els infants són al pati o al jardí es consideren també integrades en l'horari lectiu i, per tant, també han de formar part d'aquest, i cal vetllar perquè s'hi respectin els principis del projecte educatiu propi.

Cada centre ha d'establir en quins àmbits és més necessari establir els criteris d'intervenció. Pot tractar-se de l'àmbit de l'alimentació, el descans, la higiene, el desenvolupament del llenguatge oral, el llenguatge artístic, la relació amb els companys, la psicomotricitat, l'experimentació, la reflexió, la relació i comunicació amb les famílies, etc.

La revisió de la pràctica del centre en els diferents àmbits ha de permetre a l'equip d'educadors identificar les àrees de millora i establir una adequada prioritització per aconseguir una atenció als infants de qualitat.

5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu

Tal com s'estableix en l'[article 56](#) (apartats 4 i 9) de la Llei 12/2009, d'educació, les llars d'infants han de mantenir una estreta col·laboració amb les famílies dels infants atesos per garantir la coherència i la coresponsabilitat en el procés educatiu. Amb aquest objectiu han d'impulsar la seva participació i els han de facilitar el coneixement del funcionament de la llar i dels diferents aspectes de l'evolució dels aprenentatges escolars dels fills.

Així mateix, el director o directora de la llar d'infants ha d'impulsar mesures adreçades a afavorir la participació efectiva de les famílies en el control i gestió del centre a través del consell escolar. La programació anual de la llar ha de concretar les accions que s'orienten a aquest objectiu.

D'altra banda, cal també que els centres educatius facilitin la participació de les associacions de mares i pares (AMPA) en el projecte educatiu i en el funcionament del centre i afavoreixin les seves actuacions, tot habilitant espais per a les activitats i reunions. També els han d'oferir la possibilitat de difondre la informació en els taulers o sistema d'anuncis del centre i els han de garantir els contactes necessaris amb el director o directora.

La carta de compromís educatiu és una eina que facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu i ha d'expressar els compromisos que s'avenen a adquirir per garantir la cooperació entre les seves accions educatives en un entorn de convivència, respecte i responsabilitat en el desenvolupament de les activitats educatives, d'acord amb l'article 7 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius i l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Els continguts comuns de la carta s'han de formular amb la participació de la comunitat escolar, especialment la dels professionals de l'educació i les famílies, i els ha d'aprovar el consell escolar.

El centre i la família han de formalitzar la carta de compromís amb els seus continguts comuns en el moment de la matrícula. Aquest document ha d'estar signat pel pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne i pel director o directora de la llar d'infants o, en el seu nom, per qui disposin les normes d'organització i funcionament del centre.

D'altra banda, i d'acord amb l'[article 7.4](#) del Decret 102/2010, la carta de compromís educatiu ha de fer referència al seguiment de l'evolució dels infants.

En aquest sentit, i amb la finalitat que la carta de compromís educatiu pugui ser una eina més efectiva en el seguiment individualitzat de l'infant, és convenient afegir, als continguts comuns de la carta, altres continguts específics addicionals per al seguiment de cada infant. Per això, d'acord amb cada família, les llars poden completar cada carta de compromís amb una addenda de continguts específics addicionals on, un cop detectades les necessitats de cada alumne, s'especifiquen les mesures que es duran a terme per millorar i per a la seva integració escolar i social, els compromisos que cada família i la llar d'infants s'avenen a adquirir en relació amb aquestes accions i el seguiment dels resultats de les mesures dutes a terme. Aquesta addenda, que ha de signar el pare, mare o tutor o tutora legal de l'infant i el tutor o tutora de la llar, es formalitza durant el primer trimestre del curs i té una revisió anual, com a mínim.

De la carta de compromís, de les revisions successives i de les addendes de continguts específics signades, n'ha de quedar constància documental a la llar i a la família.

Per a més informació, vegeu "[Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu](#)".

6 Atenció a la diversitat

En el marc d'un sistema educatiu inclusiu, els criteris metodològics per a la intervenció educativa que s'estableixen en el projecte educatiu de cada centre han de permetre oferir expectatives d'aprenentatge a tots els infants, atenent als diferents ritmes de desenvolupament i aprenentatge i a les seves singularitats.

Al primer cicle d'educació infantil, aquesta atenció s'incorpora dins les propostes i les activitats previstes amb caràcter general per a tots els infants, ja que l'organització dels espais del centre, l'elecció dels materials, el tracte que se'ls dispensa i les propostes que se'ls ofereix han de ser prou amplis i diversificats per aconseguir el màxim desenvolupament de les seves capacitats. El centre ha d'aplicar les mesures necessàries perquè tots els infants tinguin els suports adequats per arribar a aquest propòsit.

L'aplicació d'aquestes mesures requereix de la reflexió de l'equip educatiu del centre, que ha de treballar des d'àmbits diferents:

- Observar l'infant: cal emplenar, per a cada infant, una graella de desenvolupament que permeti registrar les observacions per poder constatar que hi ha progrés individual en els diferents àmbits de desenvolupament. Aquesta observació i seguiment sistematitzat permetrà donar el suport educatiu que necessita cada infant.
- Reflexionar sobre els agrupaments, les opcions metodològiques, les formes organitzatives i els criteris d'intervenció més adients per donar una resposta educativa a tots els infants tenint en compte les intel·ligències múltiples, els estils cognitius, els ritmes biològics i l'estat de salut, entre d'altres.

La detecció precoç, i també la col·laboració entre els centres i les famílies, són fonamentals a l'hora de prendre les decisions necessàries per afavorir el procés de desenvolupament i aprenentatge de l'infant. Cal tenir en compte que les expectatives dels agents educatius de com cada infant es pot desenvolupar i aprendre influiran, positivament o negativament, en les mesures i suports que se'ls ofereix.

7 Normativa d'aplicació (currículum del primer cicle de l'educació infantil)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.07.2009)
- [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

- [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)